

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

lună 1 cor. 70 bani, $\frac{1}{4}$ an 5 cor., $\frac{1}{2}$ an 10 cor., 1 an 20 cor.
Pentru ducerea la casă cu 30 bani pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 2 cor. 40 bani, $\frac{1}{4}$ an 7 cor., $\frac{1}{2}$ an 14 cor., 1 an 28 cor.

Pentru România și străinătate:

$\frac{1}{4}$ an 10 franci, $\frac{1}{2}$ an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamentele se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 14 bani, a doua-ora 12 bani
a treia-ora 10 bani și timbru de 60 bani.

Redacția și administrația: Strada Poplăcei Nr. 15.

Se prenumără la poste și librării.

Epistole nefrancate se refușă. — Manuscripte nu se înapoiază.

Numeri singuratici à 10 bani se vând în Sibiu: la librăria „Tipografiei”, societate pe acțiuni și la librăria L. Micheliș, strada Cîsnădiei, 27. — În Alba-Iulia: la librăria Weisz Bernat și la loterie.

Di Dr. E. Dăianu, directorul ziarelor „Tribuna” și „Foaia Poporului” se retrage cu ziua de astăzi dela conducerea lor, după-ce patru ani împliniți și-a consacrat toate forțele intelectuale, întreaga energie și diligență, numai pentru ridicarea acestor organe naționale de publicitate la nivelul reclamat de spiritul timpului și de cerințele poporului în serviciul căruia sînt puse. Publicul cetitor va regreta, cu noi împreună, retragerea dlui Dr. E. Dăianu dela conducerea ziarelor noastre; dar se sperăm, că dl Dr. Dăianu va rămâne și mai departe muncitor zelos în coloanele ziarelor noastre, va rămâne aceea ce a fost, energie luptător și apărător al cauzei naționale, sub steagul pe care l-a ținut până acum cu atîtă demnitate la înălțimea cuvenită.

Vorbe și fapte.

(tpv.) Cel-ce a cetit cu destulă atențiune vorbirea prim-ministrului Széll, rostită în dieta maghiară în chestia naționalităților, a putut constata, că pentru noi nu se cuprinde nimic bun și nimic favorabil în ea. Palavre, vorbe goale, fantasmagorii, nimic alta. Ear' pasajul, în care ne spune dl Széll, că dacă conducătorii Românilor ar osteni până la el, să-i spună ce dorește, el, prim-ministrul maghiar Széll, i-ar asculta, pentru-că e dator să-i asculte, — prea seamănă cu vorbele mamei cu fete mari, care tot pe acest ton sentimental zice, că dacă i-ar veni pețitori, ea îi va asculta, pentru-că datorită are să-i asculte.

Negreșit. Fie liniștit însă dl prim-ministru maghiar Széll, că din parte românească pețitori nu i-se vor prezenta. Conducătorii legali ai poporului românesc se vor feri să calce pragul ușei guvernului unguresc, precum se vor feri, poate, să mai calce și alte praguri.

Guvernul maghiar poate să aștepte deci mult până i-se vor prezenta adevărați reprezentanți și conducători ai poporului român, ca să-i ceară grație și favoruri, pentru-că poporul român tocmai de grație și de favoruri nu are nici o trebuință.

Sîntem noi, Românii, o putere în această țeară; și nu putem trata cu nimeni altcum decît numai ca putere cu putere. Cel-ce nu vrea să ne recunoască de putere, n'are să între în tratări cu noi; ear' dacă vrea să între, poftescă și recunoască-ne de putere, deschidă-ne calea de intrare în congres național, în adunare națională, și trateze apoi cu reprezentanții nostri legali, cu — comitetul național.

Dar' nu aceasta este tema articolului de față.

Lucrul acesta l-am mai spus de nenumărate-ori; și-l vom mai repeta, pentru-că va trebui să-l repetăm, încă de multe-ori, până îl vor înțelege Maghiarii, — căci sînt grei la cap, cu prim-ministrii lor cu tot.

Scopul acestui articol este, punerea față în față a vorbelor prim-ministrului maghiar Széll cu faptele sale săvîrșite, ca din faptele date să scoatem concluziunea.

Șeful guvernului unguresc ne spune de nou, că ține la programul rostit cu ocaziunea întronisării sale, la programul care se concentrează în cuvintele: lege, drept și dreptate.

Foarte bine. Il acceptăm de program, precum l-am acceptat din capul locului de program, pentru-că într-adevăr e frumos și bun program. Nici noi, Românii din această țeară, și nici celelalte naționalități nemaghiare din patrie, nu cerem alta decît: lege, drept și dreptate.

Cum a realizat însă până acum guvernul dlui Széll acest frumos program? Se poate vedea din faptele sale, cu cari dl Széll s'a lădat în „memorabila” vorbire din dieta maghiară. Vom înșira numai două din aceste fapte, ca mai remarcabile.

Slovacii au cerut dela guvernul „legei, al dreptului și al dreptății” să le permită să ridice pe spesele proprii un gimnasiu slovacesc, cu limba de propunere slovacă, — ear' guvernul dlui Széll le-a refuzat această cerere justă și legală.

De ce? E cererea în contrazicere cu principiul dreptului și al dreptății? Nu! Se opune legii pozitive? Din contră; legea nu numai că dă drept naționalităților să-și ridice institute culturale câte vreau pe cheltuiala proprie, dar face chiar de datorie statului, să le ridice el, din bugetul țerei! Și totuși cererea Slovacilor a fost respinsă? De ce? Dl Széll va ști, prim-ministrul „legei, al dreptului și al dreptății”!

Al doilea fapt. Senatul școlar din Biserica-albă a luat hotărîrea să poarte procesele verbale despre consultările sale interne în limba germană, ear' comitetul administrativ al comitatului Timiș a anulat hotărîrea, ordonând ca procesele verbale să fie purtate ungurește, și dl prim-ministru Széll în calitate de ministru de interne, a aprobat anularea ilegală a hotărîrei forului prim.

De ce? Așa prescrie legea? Așa cere principiul dreptului și al dreptății? De unde! Legea dă dreptul autorităților școlare să-și stabilească singure limba protocolară, — și totuși...

De ce? Pentru-că avem un guvern al „legei, dreptului și al dreptății”, — însă numai după nume, căci faptele ni-l prezentează cu totul în altă lumină.

Am pute înșira și alte exemple și fapte pentru a demonstra, că actualul guvern nimic nu a împlinit din programul său și că a împlinit tocmai contrariul, fiindcă a călcat și calcă și el legea, dreptul și dreptatea, ca toți antecesorii, — dar sînt destule aceste două.

Vorbele nu stau deci în consonanță cu faptele dlui Széll, ear' noi nu din vorbe, ci din fapte avem să-l judecăm. După faptele sale guvernul dlui Széll nu e cu nimic mai bun pentru naționalitățile nemaghiare din țeară decît guvernul lui Bánffy sau Tisza, și dl Széll peste tot nu e cu nimic mai bun decît ori-care alt politician maghiar. Se laudă cu un program, pe care nu-l împlinește, tot așa precum guvernul și dieta maghiară aduce legi, pe cari nu le ține. Se predică din toate părțile pace pe seama naționalităților nemaghiare din țeară, și earăși se aprobă din toate părțile actele de violență și de ilegalitate ale guvernului, comise la adresa naționalităților. E deci, o politică de duplicitate, de tragere pe sfoară, politica dlui Széll față de naționalități și în special față de Români, și de aceea Românii nu se vor apropia de un astfel de bărbat de stat, decît poate-că numai pentru a-i spune: „Domnule! ești un palavragiu; mai mult, ești un escroc politic!”

Sibiu, 15 Februarie n.

A doua confiscare. Numărul ultim al „Patriei” din Cernăuți a fost confiscat a doua-ora. Primisem Marți un număr, din care erau șterse numai unele pasaje din articolul publicat la primul loc, ear' astăzi primim același număr, însă fără prim-articol, căci e eliminat întreg din coloanele foii, înlocuit fiind cu cuvîntul „confiscat”. S'a resgîndit deci dl Bourguignon și a văzut că numai cu pasagele șterse nu va putea face să nu știe publicul cetitor al „Patriei” despre ce este vorba, și de aceea a dat ordin să fie șters articolul întreg. Parcă cu ștergerea articolelor din „Patria” și ar pute șterge și faptele!!

La Baia-de-Criș s'a trimis următoarea telegramă:

Viena, 13 Febr. n.

Compătimim ferea, în care dreptatea a ajuns pe mâinile smintîților.
Tinerimea română din Viena.

Delegațiunile. Una din primele și cele mai importante agende ale reichsrath-ului austriac, convocat pe 22 Februarie n. c. la Viena, va fi alegerea delegațiunilor, pentru-ca să se poată întruni negreșit în luna Maiu. Cum se știe, cuota e stabilită din partea Monarhului numai pe jumătate de an, ear' de aci încolo au să o stabilească delegațiunile. De aceea întrunirea lor, încă în decursul primei jumătăți de an, e neîncunjurat de lipsă. De astă-dată își vor ține ședințele în capitala Ungariei.

Ministru nou. „N. W. Tagblatt” menține știrea, care se răspîndise mai de mult, că ministru pe lângă M. Sa va fi numit contele Apponyi. Actualul titular al acestui minister, contele Szécsenyi Manó, va demisiona imediat după terminarea discuției asupra bugetului, ce tocmai decurge în dieta maghiară, ear' odată cu primirea demisiunii sale va urma și numirea contelui Apponyi în locul devenit vacant.

Chestia humană. Deputatul orașului Fiume, contele Battányi Tivadár, a vorbit în dietă în favorul Fumanilor, cerînd dela guvern respectarea autonomiei acestui oraș. Prim-ministrul Széll a luat apoi ieri cuvîntul pentru a-i răspunde. A zis, că dorințele Fumanilor trebuie să fie ascultate, dar' dreptul de „veto” nu-l recunoaște pe seama reprezentanței acestui oraș. De aceea, bine a făcut guvernul din trecut că a dizolvat reprezentanța. Guvernul va asculta dorințele legitime, dar' nu va pertraca și nu va pacta cu nime, pentru-că suveranitatea Ungariei trebuie respectată.

Ne-am luminat pe deplin!

Parochie română în Budapesta. Colonia română din Budapesta, în frunte cu d-nii Dr. Isosif Gall și George Serb a cerut dela episcopul diecesei Aradului învoire, pentru înființarea unei parochii gr.-or. române. Preasfinția Sa episcopul I. Goldiș a dat deja concesiunea cerută. Preot al noiei parochii va fi dl George Bogoevici, secretarul fundației Gozsd. În timpurile mai vechi Românii din Budapesta aveau în comun cu Grecii biserica de pe cheiul Dunărei, dar' au fost scoși de acolo înainte cu vre-o 10 ani, cum au pătî-o Românii din Brașov-Cetate cu biserica lor vechiă, avută în comun cu Grecii.

În chestia națională. „Pester Lloyd” scrie, că la bugetul ministrului de interne va lua cuvîntul și deputatul Teodor Fașie, pentru a face reflexiuni prim-ministrului Széll, cu privire la vorbirea acestuia rostită în dietă în chestia naționalităților. Tot cu acel prilej vor vorbi și alți deputați în chestia naționalităților.

Unificarea censului. „Pesti Napló” scrie un remarcabil articol de fond în chestia unificării și a reducerii censului, pentru alegerile dietale. Censul actual e prea complicat — se zice în articol — și tocmai de aceea se fac abuzuri la compunerea listelor electorale. Scriitorul articolului e de părerea, că censul trebuie unificat astfel, ca o anumită sumă de dare, plătită din partea cetățeanului, să-i dea drept de alegere. Fie suma aceasta 5 fl. sau 10 fl. e irelevant, dar' să fie egală pentru toți cetățenii.

Și de ce să nu fie și mai bun votul universal, onorabile?!

Procesul dela Baia-de-Criș.

— Dela corespondentul nostru. —

Baia-de-Criș, 13 Febr. 1900.

Ziua de astăzi, a fost măreșă zi. A fost ziua de strălucire a luptei noastre naționale și a fost de rușine pentru opresorii nostri barbari.

Procesul cununei, intentat cu atîta dispreț pentru lege și pentru adevăr, a concentrat în Baia-de-Criș mulțime mare de Români, cărturari și țărani, a concentrat și puterea de stat, (veți înțelege cu siguranță gendarmeria!), — dar' a și disconcentrat, anume a desconcentrat amarnic pe acei puși să deservirască „în numele Majestății Sale” și în numele justiției — un atentat la drept și dreptate.

Decursul procesului, pot zice, a fost senzațional. Agitat, turburat, incurcat de judecător și de procuror; înălțat, lungesit, brav suportat de către apărători și de către acușai.

În grabă mare, până vă voi pute trimite un raport detaliat în toate, — vă dau următoarele știri esențiale.

Toată noaptea, în preajma procesului, o trupă de gendarmi concentrați anume pentru proces, au cutriat zădarnic orașul.

Românii, habar n'aveau. Erau liniștiți și demni, ca totdeauna.

Procesul s'a început la orele 9. Judecător Bigner József, subjude, substituit de procuror un avocat ungur de aici, Ngal Károly.

C. Steer avea de apărător pe dl avocat Teodor Pop din Baia-de-Criș; G. Novacovici pe dl avocat Francisc Hossu-Longin; I. Scurtu pe dl avocat Dr. St. C. Pop.

Public foarte mult, dame, preoți, alți cărturari, țărani în număr mare; erau de față și străini, cu aproape toate notabilitățile lor. Sala ticsită cu deservire.

Cu începerea procesului, acușaii declarară d'a capo, demn și categoric, că se vor folosi exclusiv de dreptul limbii române garantat în lege. Ori-cît de infuriat, judecătorul a fost nevoit să cedeze, folosindu-se și el une-ori de limba română, pe care de altfel o posedă ca vai de lume.

Atitudinea martorilor procuraturii a fost bravă și românească. Unanimitate zdrobit cu fasiunea adevărului infamiei acusei.

Acușaii s'au purtat cu vrednicie și neînficcare. Au luat solidari răspunderea, declarînd că sînt reprezentanții tinerimii române și cerînd egalitate în judecare.

După amiază, pertractarea a fost condusă și mai nervos de judecătorul desperat că nu va putea condamna.

Până și pe subst. de procuror, în acusa sa, l'a întrerupt violent și l'a împedecat.

Deasemenea pe toți acușaii, cari totuși au reușit să declare fără teamă cruda adevăruri, în forma cea mai urbană.

Distinșii apărători, cari făceau să tremure judecătorul, restrînși și dinșii în dreptul de apărători, au dovedit cu energie condensată netemeinicia și ridiculul acusei, preamărind și dinșii pe Iancu.

Sentența.

La orele 5 $\frac{1}{4}$, judecătorul cetește sentența.

În scurt ea zice:

1. De sub acusa delictului contra religiei, acușaii se absolvă.
2. Dar' sînt condamnați pentru prăznuirea lui Iancu, culpabil de infi-

delitate către patrie (!!), și către ideea de stat maghiar (!!), și pentru cununa cu tricolor.

3. Cununa se confiscă.

Toți trei acușaii ascultă sînini și veseli condamnarea: fiecare 6 septemăni temniță ordinară și 250 coroane amendă.

Acușaii și apărătorii însuși recurs la tribunal.

Publicul român, impresionat adănc, a dovedit cea mai caldă iubire acușaiilor și a fost tot cu ei.

Gendarmii urmăresc pe acușaii și apărători pretutindeni. Spionează până și la ferestrele caselor.

În cursul pertractării, tîn să constat că, deși șovinisti de marcă și judecătorul și sub. de procuror, au evitat să zică vre-un cuvînt de insultă la adresa lui Iancu, din contră, au fost nevoiți să recunoască adevărul că „a fost omul cel mai onorabil și ideal”.

Măne, aflu că se va face o manifestare de pietate la mormîntul lui Iancu.

Gendarmii stau la pîndă.

Coresp.

Din România.

— Chestia „rentelor” în camera română. —

Am anunțat, că legea despre regularea chestiei „rentelor” datorite bisericei Sft. Nicolae din Brașov, a fost votată din partea camerei române, în ședința de Sămbătă.

Înainte de votare, în ședința de Vineri și de Sămbătă, s'a dezvoltat în cameră o discuție interesantă, pe care o resumăm în următoarele:

Dl Delavrancea, raportor general, cetește raportul și proiectul de lege. Se declară deschisă discuția.

Dl I. C. Brătianu ia înăuntru cuvîntul. Face istoricul chestiei „rentelor” și espune fazele prin cari a trecut. Ia în apărare pe dl Dim. Sturdza, care s'a purces corect în chestia aceasta. Combate soluțiunea dată chestiei, pentru-că nu prezintă destule garanții și e păgubitoare intereselor școalelor române. Declară de agitație politică din partea conservatorilor întreaga sbuciumare în jurul chestiei, pentru a pune mîna pe putere.

Dl Dobrescu răspunde la acusarea dlui Brătianu și zice, că un singur om a făcut din chestia aceasta armă de partid, și acel om este dl Dim. Sturdza.

Dl N. N. Săveanu apără asemenea pe dl Dim. Sturdza. Nu este mulțumit cu soluțiunea dată afacerii rentei. Acușă partidul conservator de duplicitate în chestiunea națională.

Dl Barbu Delavrancea, raportor, luînd cuvîntul, critică școala sturdzistă, care, zice, desfășură o eutezanță fără margini; critică campania, ce ea a întreprins-o contra dlui Take Ionescu după interpellarea acestuia în chestiunea rentei școalelor, critică în fine atitudinea dlui Dim. Sturdza, pe care, zice, l'a urmat la început cu însuflețire în chestiunea națională, dar' de cînd cu discursul acestuia dela Orfeu l'a tăiat tot creditul. Trece în revistă tot ce a întreprins dl Sturdza în chestiunea națională pe cînd era în opoziție și pe cînd era la guvern. Când dl Sturdza a venit la guvern, s'a pus într-o astfel de situație, încît n'a mai putut plăti nici un ban școalelor din Brașov. Dovadă că guvernul Aurelian, ce a urmat după Sturdza, a dat renta, ear' acesta revenind la guvern earăși a refuzat-o și că nu putea altfel, de oare-ce însuși se făcuse delator în chestiunea rentei.

Trecînd la proiectul de lege, zice, că chestiunea a fost bine rezolvată; dovedă, că zările opoziționale maghiare atacă vehement guvernul unguresc, că a adoptat-o. În fine se ridică earăși în contra școalei sturdziste exclamînd: „Fa-ceți istorie cu patimă, asta vi-e școala! Va veni însă istoria imparțială, care ne va răbuna. Când vom deschide paginile ei vom găsi acolo, unde se va vorbi de acești oameni, nu o floare uscată pusă de o mână gingașă, ci niște capete de muște strivite.”

Discursul dlui Delavrancea, a fost sgomotos aplaudat de majoritatea.

Di Nicorescu nu e mulțumit cum s'a rezolvat afacerea rentei și zice, că rău au făcut atât liberalii, cât și conservatorii, că au agitat chestiunea națională unii în contra altora.

Ministrul de externe I. Lahovari arată, că soluțiunea aflată de guvern este favorabilă intereselor naționale; arată amănunțit modul, cum s'a tratat și rezolvat chestiunea; cetește actele și documentele condițiilor, în cari s'a făcut aranjamentul. Di Sturdza nu obținuse soluțiunea aceasta, când s'a retras dela guvern. Zice, că la rîndul său di ministru de finanțe va vorbi pentru a se apăra, căci d-sa a fost mai mult atacat.

Ministrul de finanțe, di Take Ionescu se ridică. (Camera izbucnește în aplauze frenetice, cari au durat mai multe minute). Zice, că după discursul strălucit al dlui Delavrancea, n'ar fi mai avut nevoie să vorbească. Deși meritul este al guvernului întreg, totuși de doi ani, zice di T. Ionescu, a fost atacat și a primit loviturile ei singur. Chestiunea școlărilor din Brașov nu este decât un episod din chestiunea națională. Liberalii s'au acățat numai de acest episod, n'au avut curajul să discute cu conservatorii, să stea de piept cu ei și să vorbească în această chestiune. S'a aruncat cuvîntul de „speculare” a chestiunii naționale. Acest cuvînt se îndreaptă contra acolora, cari au otrăvit tinerele generațiuni cu politica lor, așa că numai la vîrstă bărbăției tinerei s'au putut scutura și 'și-au putut deslega mîntea de amăgirea, în care căzuse. Discuția soluțiunea dobîndită de guvern, arătînd că este cât se poate de favorabilă și zice, că liberalii n'au dreptul s'o critice. Căci ori au putut dinșii s'o face și n'au vrut: atunci n'au dreptul moral să vorbească; ori n'au putut s'o face și atunci intelectualmente n'au dreptul. Este mulțumit de campania, pe care a dus-o, și, dacă ar fi să se sfîrșească zilele acum din voința Celui de sus, ear' nu din afișele liberale de „sinuciderea” sa, ar pute să zică: „Sloboade acum pe robul tîu Doamne, căci am făcut o faptă bună”. După discursul dlui Take Ionescu, mereu întrerupt de aplauze furtivoase, discuția se închide și proiectul de lege se ia în considerațiune cu 96 voturi pentru și 6 contra. Urmează votarea pe articole a legii fără discuție și în fine legea se votează cu 89 voturi contra 4. Din partea opoziției junimiste n'a vorbit nici unul, nici pro, nici contra.

Revistă esternă.

Războiul în Africa indică.

O depeșă sosită la Bruzella anunță, că generalul, care a primit înălcinirea de a înconjur pe Buller și a-i tăia calea de retragere, este Schalk-Burger. Spre acest scop el înaintează spre sud-est dela Colono.

Tot asemenea au început ofensiva Burii din Orange contra localității Molteno; ei sînt conduși de Luca Meyer. Rezultatul acestor operațiuni ofensive până acum nu este cunoscut.

În jurul Rensburgului s'au întemplat zilele aceste lupte sângeroase. Trupele engleze au fost silit să se retragă. Rensburg e amenințat de Buri. Englezii se vor retrage în Nawport (Colonia Cap).

FOIȚA „TRIBUNEI“.

FLUTURASUL.

— Roman spaniol —

de

Narciso Oller.

(Urmare).

A bătut cîșul de depărtare și în timp ce Toneta își îmbracă ușurica mantilă și-și aranja colțurile maramei de pe cap, întorcînd lui Luis spatele: aceasta examina uimit conturele elegante ale statuii ei svelte zicîndu-i îngănat cuvintele:

— Poftesci să te însoțesc, Tonetă?

— Doamne ferește! a strigat fata resolută înroșindu-se ca un bujor.

— Vezi, — și-a gândit ea, — mătusa Madrona poate chiar să aibă drept! — Și inima 'i-a început a sviți mai cu putere, ca-și-cum de fapt 'i-s'ar fi făcut vre-o insultă.

Studentul nu a forțat lucrul, și când fata vîzî că el tace, și-a revenit la buna opiniune ce 'și-o făcuse despre el. Când 'și-a redobîndit liniștea și 'i-a pierit din față îmbujorarea, a întins studentului mîna și modest 'și-a luat adio dela el. Scoborînd s'a întâlnit cu stăpîna casei.

— În adevăr, în casa d-tale se află un tîner foarte plăcut.

— Așa zău! E veritabil drac împelițat, care întreagă ziua nu face să ridem, — a răspuns cocoana Pepa. Apoi de vre-o șese-ori 'i-a repetat vorbele: Așadar! Luni? Nu-ți uita de noi!

Și se putea auzi vocea Tonetei, cum răspundea însoțită de agomotul ciocanelor din atelierul pantofarului din vecinătate.

Ciocnirea Burilor cu oastea principală a lui Roberts se așteaptă în curînd.

Din toată lumea.

Din Egipt. — Prințul Heinrich în Germania. — Polonia în Prusia.

În Egipt continuă mișcările anti-angleze. Din Cair se anunță, că împotriva armatei egiptene a fost pusă la cale de emisari ruși și francezi, spriginiți de chedivil. Chedivil a părăsit capitala și a călătorit în deșert.

Fratele împăratului Germaniei, prințul Heinrich a sosit zilele aceste acasă din China, unde plecase acum doi ani. El a fost primit cu mare pompă; la curte s'a dat în onoarea lui un dineu, la care împăratul a ținut un toast, accentuînd necesitatea sporirii flotei.

În ședința din 13 l. c. a dietei prusiane, la discuția asupra bugetului de interne dep. polon Jazdziewski declară, că Polonia sînt nemulțumiți din cauză, că nu li-s'a făcut dela 1887 nici o concesie. A mai vorbit dep. polon Dziembovski, ear' în urmă ministrul Rheinbaben declară, că va examina plîngerile Polonilor.

În zilele Metropolitului Victor.

»Unirea» a scos un număr festiv consacrat întreg numai iubileului episcopesc al Escelenței Sale Metropolitului Victor Mihályi de Apșa. Acest număr e plin de sentimentele cele mai alese ale iubirei. E o icoană fidelă a vieții iubitei arhieru, trecut prin prisma inimei iubitoare a fiilor sei.

În prim-articolul intitulat *Metropolitul Victor* se scrie între altele:

Cel-ce a purtat o luptă de 25 ani pentru binele și înflorirea bisericii lui Christos, acela are o misiune încă și mai mare. Cel-ce 25 ani a tot suferit pentru drepturile bisericii lui Christos, acela are drept și la mîngăierile triumfului. E Domnul cel-ce a promis învingere și ajutor grabnic la ei sei.

Eată mîngăierea Părintelui nostru. Și mîngăierea Părintelui trebuie să fie și mîngăierea noastră a fiilor.

Știm, că iubitul nostru arhieru nu e iubit de cei-ce puterea lumescă o au peste noi. Dar 'știm și aceea, că pentru noi pămîntese, că pentru drepturile noastre suferă, că păcatele noastre le poartă.

În schimb îi aducem inimile noastre. Alt dar nu avem, nu avem nici aur, nici argint. Dar' inimile noastre cu toată bogăția simțirilor, cu tot focul sfînt al dragostei, cu toată vîpaia însuflețirii, 'i-le oferim în ziua aceasta, ca desăunare pentru căte a suferit și pentru căte s'a lipsit pentru noi.

Fie dragostea aceasta răsplată și tot această dragoste să fie și îndemnul pentru viitor.

Pastorală iubilă.

După o poezie ocazională de tîner cleric Iacob C. Domșa, »Unirea» publică pastorală dată de Metropolitul din acest prilej.

— Da, de sigur! De sigur!

Toneta a parcurs strada Hospital și ținea spre strada Monserrat, unde își avea locuința. În mersul ei avea să se abată necontenit de pe calea directă, ca astfel să evite întâlnirea cu mulțimea de lucrători, cari în aceste ore de reînnoire dela munca zilei inundau întreg suburbiul, asupra căruia începuse a se lăsa amurgul sereii. La anumite intervale de timp privia înapoi, avînd teamă că studentul ar pute s'o urmărească. Une-ori 'i-se părea, că-i zărește figura printre valurile de capete și bluze de lucrători, cari undulau în urma ei și tot mai mult se aglomerau. De aste-dăți pășia mai încet și lăsa să-i treacă înainte figura aceea de om și convingîndu-se apoi, că nu dînsul e, își urma cu și mai mare grabire calea spre casă.

La capătul stradelor însă înainta earăși mai încet, de teama ca nu cumva la cotituri să se întâlnească cu studentul. Dar' figură după figură de om trecea pe lângă ea fără-că temuta întâlnire să fi obvenit, și la urma urmelor începuse a-și face ea însăși reproșuri și acuse pentru faptul, că și numai un minut barem a putut presupune, că un tîner din clasele sociale înalte, cum e Luis, 'și-ar bate gîndul la dînsa și s'ar interesa de locuința ei. Astfel cugetînd trecea deja prin strada nouă, când deodată simți ca-și-cum pămîntul s'ar despică și s'ar scufunda cu dînsa. Înaintea galantarului unei prăvălii de arme, din care lămpede de gaz împrăștia lumină orbitoare, vîzî pe Luis vorbind cu o fată nemorocită. Lumina lămpelor de stradă, dar mai ales strălucitoarele raze ce le împrăștia lămpede galantarului, îl epuneau la vedere în conturele cele mai clare; nu suferea nici o îndoială: era el, Luis. Primul gînd 'i-a fost să-l evite și a plecat în altă parte; pașii însă o duceau spre ei ca și forțat și astfel a tre-

întalnit archiereu face o reprivire asupra celor douăzeci-și-cinci ani, și cu conștientitate se întreabă într-un-cât a răspuns marilor așteptări ale timpurilor. Se adresează apoi către preoți, îndemnându-i întru împlinirea chemării lor sfinte, arătînd cu un mare aparat teologic datorințele lor. Se adresează apoi către credincioși. Eată această parte a pastoralăi:

»Și acum, iubiți în Christos fii, credincioși ai arhieresciei de Alba-Iulia și Făgăraș, salutîndu-vă cu căldura inimei Noastre părintești, ne-am gîndit de voi întru tot necazul și nevoea noastră pentru credința voastră că acum noi vii sîntem, dacă stați voi întru Domnul.

Rogu-vă cu de-adînsul să stați și să țineți tradițiunile cari v'ați învățat dela marii voștri. »Să iubiți pe preoții lui Dumnezeu, că prieteni buni sînt lui, și pentru lume să roagă. Cîstește pe preoți împlinind porunca lui Christos, care este la Mateiu X. 41: »Cel-ce primește pe proroc în nume de proroc plata prorocului va lua». Eară despre cel-ce este preot nu știi vrednic au nevrednic este pentru atîta cînte și treaptă, tu pentru porunca lui Christos nu-l urgisi.

Din contră, iubiți creștini, »să cunoașteți pe cei-ce s'ostenesc între voi, și pe marii voștri întru Domnul, și pe cel-ce v'învăță pe voi. Și să-i aveți pe dînșii de prisos întru dragoste pentru lucrul lor.

Rogu-vă mai departe, »pace să aveți între voi», și tînd voi bine, că prin *spiritul de ceartă* »voi înșivă faceți strîmbătate și aduceți pagubă, și mai virtos fraților.

Rugăm-vă pe voi, fraților, »sfătuți pe cei fără de rînduială, mîngăiați pe cei pușini la suflet, spriginiți pe cei neputincioși, fiți îndelung răbdători spre toți». Eară aceste porunci apostolice nu le puteți împlini, până-cînd în comunele bisericesti nu v'îstringeți girurile în mod ca acela, căt fiește-care dintre cei fără de îndoială, dintre cei neputincioși și dintre cei pușini la suflet să simțească facerea de bine a charității voastre; și nimenia să nu se poată cu dreptul plînge că este lipsit de îngrijirea ce biserica poate să 'i-o întindă.

Dacă ca să puteți ajunge la așa un grad perfect de *vieață publică creștină*, vedeți voi înșivă, că așa aveți să fiți ereșcuți din tinerețe, cu ajutorul așezămintelor sacre, căt să v'îfie ușor a deprinde postulatele beneficentei publice.

De aceea vouă tuturor, cari v'ați învrednicit a sta în fruntea comunelor noastre bisericesti, nu v'î pot lega din destul la inimă ca să purtați grijă după cuvenință de școlăle noastre poporale, de oare-ce »știut este, că dela instrucțiunea bună și religioasă a tineretului atîrnă în cea mai mare parte nu numai fericirea familiilor, ci chiar și cea a statului. Nici să priviți vre-o silință și diligență așa de mare, căt să nu se poată deprinde încă și mai mare, că școlăle acestea să se desvolte din zi în zi tot mai bine.

Frumoasa pastorală încheie cu acest oftat:

»Caute Domnul din înălțime spre poporul, care așteaptă dela dînsul multă îndurare, cerceteze-ne întru bănătatea sa, întărească vieața noastră cu legile

sale cele sfînite, ânger păzitor să pună poporului seu și pe noi toți să ne adune întru împărăția sa!.

Date biografice.

Metropolitul Victor s'a născut în 19 Maiu 1841, va să zică ajunge acuși 60 ani. La 1857 a făcut examenul de maturitate în Cașovia, teologia a studiat-o în Roma, unde la 1863 a luat doctoratul și fu sfințit întru preot.

»Două însușiri caracteristice — zice »Unirea» — a adus Victor Mihályi din cetatea eternă: însușirea de preot bun după inima lui Dumnezeu și de Român bun, devotat pururea neamului seu, și acestea le-a păstrat totdeauna ca pe un tesaur scump și le-a valorat în toate sferale sale de activitate numai pentru binele bisericii noastre și al poporului românesc.

Mai întău a fost profesor de teologie în Gherla, apoi la 1869 secretar metropolit în Blaj. La 25 Nov. 1874 fu denumit episcop la Lugoj, ear' la 16 Aprilie 1893 sinodul electoral îl candidă la primul loc de Metropolit. În 9 Nov. 1894, după multe lupte, în fine fu întărit de Metropolit.

Despre activitatea sa de atunci încoace »Unirea» scrie:

»Căt pentru activitatea de Metropolit, o putem caracteriza prea bine cu un singur cuvînt: luptă.

Curînd după instalare a convocat consistor plenar spre a cunoaște starea nou încredințatei turme cuvîntătoare. Acestuia 'i-a urmat sinodul din 1896, în care s'a pus basă »Reuniunii de asigurare» și s'au rezolvat chestiuni ardente de organizațiune.

În 1897 a convocat pe episcopii sufragani la o conferință în chestiunea autonomiei, ca un fericit prognostic al conferinței dela Cluj. Poziția hotărîită, ce Metropolitul nostru a luat în chestiunea aceasta s'a validat mai ales în altă ședință a episcopilor nostri — 14 Septemvrie 1899 — când s'a ridicat protestul lor în contra proiectului de contopire al autonomiștilor catolici. Acest protest a fost prezentat corului episcopesc latin de cătră însuși Metropolitul.

Sinodul din toamna anului trecut este prea proaspăt în memoria tuturor, ca să ne oprim mai pe larg asupra lui. Chestiunea autonomiei, a sărbărilor iubileare, a salarizării preoților preocupă azi toată suflarea.

Greutățile, ce noul Metropolit le-a întîmpinat în restimpul celor cinci ani de păstorie sînt foarte mari.

Cei dela puterea lumescă au deosebit merit întru grămădirea acestor greutăți asupra bunului nostru arhieru.

Îndată după actul întronisării, s'a pornit o strănică investigație asupra studenției și corpului profesoral din loc sau cuvînt, că la sărbările întronisării ar fi purtat tricolor și ar fi cântat »Deșteaptă-te Române!.

Nu puțină energie s'a consumat în lupta cu guvernul, când cu completarea capitulului, vîind acesta a schimba dispozițiile statutare. Laudă acestei energii, lupta s'a terminat în favorul dispozițiilor statutare.

Să mai pomenim lupta în contra clausulei cu vidimarea cuitelor?

Să mai pomenim, lupta în contra pretensiunilor de a publica programa gimnasului din loc și în limba maghiară, când lupta aceasta decurge și acum?

În toate aceste lupte, în toate aceste miserie ale capetelor încoronate, steaua conducătoare a Metropolitului Victor a fost conștiența înaltei Sale misiuni și încrederea clerului și a poporului credincios.

Aceeași înaltă misiune s'o-l inspire și pe viitor și aceeași nefățărită credință și dragoste a clerului și poporului credincios, s'o-l fie bucuria în zile de sărbătoare și tăria în zile de restriște!

Preseara iubileului.

După ce »Unirea» reîmprospătează unele momente mai însemnate din vieața iubilantului arhieru, ca primul pelerinaj al Românilor la Roma, în 1893, frumoasele sărbări ale instalării etc. — raportează despre sărbările iubilari.

Conductul cu torțe.

Martî seara, la 6 ore s'a făcut o retragere cu torțe. »Unirea» o descrie astfel:

»A bătut 6 ore. Cete-cete grăbesc spre străvechiul gimnasiu. Deodată se aude un semnal și conductul pleacă avînd în frunte musica pompierilor, apoi elevii dela școala poporală, elevii preparandiali, studenții gimnasiali și profesorii lor.

Orchestra cîntă »Marșul lui Mihai» și mai puternic decât sunetul ei erumpe din nenemărate piepturi aclamarea mulțimei: Trăească Metropolitul!

La seminarul teologic se alătură la conduct clericii cu profesorii lor, ear' la internatul de fetele elevale școlale de fete.

Încunjurînd piața conductul ajunge în curtea reședinței metropolitane, care geme de mulțimea celor adunați și întîmpinat de orchestra studenților se poartă în fața reședinței.

Deodată în ușa castelului apare iubilantul încunjurat de membrii familiei sale, membrii veneratului capitol și alții.

Aclamările nu mai vor par'că să încete, La lumina undulătoare a facelor se ivesc în ochii Metropolitului două boabe de lacrimi, cari pline de razele iubirei vor să intreacă cu strălucirea această lumină.

Profes. Al. Viciu rostește un discurs din care extragem următoarele:

»O lumină pururea olară, sigură și nesfîrșită lăsată Domnul pe pămînt: Biserica. Dintr'însa născutu-s'a și la sînu-i matern înălțitu-s'a fiica una născută, pururea tinără, radioasă cu aureolă de mare curcubeu încingînd pămîntul: Școala. A plăcut spiritului sfînt, ca aceste instituțiuni divine să Vă cheme cap, sânt acum 25 ani, încredințându-Vă păstoria în puterea magisterului, ministerului și jurisdicției în tîneria diecesă greco-catolică a Lugojului. Ani 20 cu zel apostolic plinit-ai P. S. misiune de organizator. Strălucit-ai cu lumina științei, îndrept-ai cu chipul blîndețelor, învins-ai cu virtutea pacienței, pretutindenea și în toate pîndindu-le. Inșuși model de fapte bune, de integritate, de demnitate, după doctrina Sfîlui Paul. (Tit. 2, 7). Și Dumnezeu 'și-a complăcut de păstorul cel bun și binecuvîntat a-

am visat azi-noapte!? Că s'a înecat în apă! Ah, prin ce fel de temeri am trecut, când am vîzut că nu voește să se spriginească de brațul meu, nici de funia ce 'i-o aruncasem! Ce vis, ce vis!... Eu, care în vieața mea nu am fost pe mare. Am visat, că plutesc pe o barcă și Luis înnoată desperat să mă ajungă. Ce chinuri a trebuit să suferă când am vîzut că se confundă în valurile mării!...

S'atunci un oftat profund 'i-a izbucnit din piept, și gîndurile 'i-s'au confundat de nou în ceață groasă. Asupra ei lăse stăpînire o stranie stare de inconștiență, în care 'i dispăruse cu totul lumea ce o împresura; inima 'i bătea mai repede, trezvîa minții 'i-a căzut ca și în oare-care letargie, ear' sufletul 'i-s'a confundat în abisul dulcelui amar, amestecat cu anumit sentiment de durere. Piciorul, care mîna pedala mașinei, inconștient își slăbea tot mai mult mișcarea, roata se învîrtea tot mai încet și mai încet, ear' acul, care mai înainte făcea sărituri grabite, săvîrșia împunsături tot la mai mari intervale, până când în fine întreagă mașina s'a oprit, ca-și-cum și ea s'ar fi confundat în estas. Toneta, cu capul plecat pe mîna stîngă a privit mult timp infinitul azur al cerului, pe sub care plutiau petece de nori străvezii, plini de lumină.

O mișcare internă misterioasă a trezit-o subit din dulcele-i reverii, și cu diligență potențată 'și-a reluat firul muncii sale zilnice; dar acele gînduri răsle, amintirile triste și dulcele contemplațiuni întreagă ziua li țineau în stăpînire sufletul și necontenit se amesteca printre ele întrebarea, la care nici ea însăși nu 'și-a dat răspuns: Luni! Când va fi odată Luni?

(Va urma).

buit să treacă pe lângă ei așa zicînd în nemijlocită atingere. La prima ochire a observat cu mare bucurie, că și de astă-dată s'a înșelat. Era un necunoscut. Cum a și putut presupune așa ceva despre sîrmanul diecel! Pentru-ce oare 'i-a confundat cu atîtea feluri de oameni? Ori sîmăna el doară tuturor nădrărilor, sau ce? Era el doar' un om de toate zilele, pe care s'o-l poți confunda cu ori-și-cine? Și de nou se acusa de stupiditate și pe deasupra încă și de nedreptate; căci de sigur Luis nu 'i-a dat motive ca s'o-l creadă om depravat, și apoi reconstruindu-'i în imagine figura vîzî că e frumos, silfid și că nu se poate confunda cu alți bărbați. Între astfel de cugete și preocupată față de Luis în întreg sufletul ei, a ajuns acasă și nu odată trebuia să-și stringă buzele pentru-ca nu cumva să istorisească mătusei Madrona și fetelor ei despre cunoștința făcută în ziua aceea. Apoi s'a dat la odihnă și a visat cu Luis.

În ziua următoare Toneta a rămas să lucre acasă. S'a sculat des de dimineață, s'a spălat, s'a pieptenat și aducîndu-'i în ordine odața a deschis ferestrele balconului ca s'o-l pună la soare sticlețul. A privit de-alungul stradei Monserrat: a vîzut în fața sa trăsuri, lucrători, cari grabiau spre atelierile lor. Poate-că tot aceia vor fi fost, cu cari în seara precedentă se întîlneau, când atât de mult confundată în gînduri venia spre casă. Amurgul dimineții, care în părțile mai îndepărtate ale stradei se perdea încă în semi-întunec, îi vrăjia înaintea ochilor sufletuștii scena trecută și cu anumit deliciu vedea de nou imaginea lui Luis, pe care în chip atât de regretabil îl confundase cu altcineva. Aplecat pe balcon, în societatea poetică a pînteașilor, tîmăieși și a vioalelor, s'a dat mult timp reverilor, cu închipuiri molatece, cu priviri visătoare, uitată de sine, — și numai la vocea mătusei Madrona s'a trezit din visările sale.

'Și-a luat adio dela buna femeie și dela fiecele ei, cari au plecat la lucru, apoi așezîndu-'i în balcon mașina și pîndîndu-'i în ordine instrumentele de cusut 'și-a început munca zilnică. Dar' azi, contra obiceiului, cîsurile pe cari le număra după tic-tacurile acului 'i-se păreau căt o vecinicie de lungi. În inimă simțea dureri, ca-și-cum ar fi fost histerică; aceleași obiecte, aceleași amintiri 'i-se iviau înaintea ochilor sufletuștii în coloare acuși veselă, acuși posomorîtă.... Gîndia la pîrîntii sei, pe cari moartea 'i-i-a răpit, apoi la vieața ei de orfană, și lacrimi trădătoare 'i năpădiseră genele.... Deodată însă, ca-și-cum o oare-care crudă trezire din aiurări ar fi făcut-o să învidieze lumea ceea-laltă, a exclamat: »Ei sînt fericici! Apoi 'și-a întrerupt lucrul și privind împrejur 'și-a zis veselă:

— Dar' de ce mă plîng eu? Ce altceva poate să poftască o săracă orfană ca mine? Locșorul acesta e un colț de raiu pentru mine; am flori, am sticleț, mașină de cusut, pe carea 'mi-am plătit-o deja, am un frumuseț pat de fer, mîșuță.... Drept că oglinda 'mi-s'a părut azi foarte întunecoasă; dar' îmi voi cumpăra una mai curată. Și ce frumos e balconul acesta scaldat în raze de soare.... Abia pot zări cerul de multe flori din jurul meu!... Poate-se undeva un aspect mai frumos, decăt aici? Văd cum oamenii iubitori de flori își udă florile, cum servitoarele prăvesc vestimintele, cum lărmuesc, cum se iau la ceartă; văd ofierații ceia cari își petrec cu dansatoarele din casa de sub nrul 4. Văd pe junele cela, care cu cartea a mîna cea mai bună parte a timpului 'și-o cheltuie în jurul fetei celeia pe care stă s'o soarbă cu ochii.... Aș pute să mă rămănesc, că tînerul acela e student. Are o față aproape tocmăi așa de cu vină 'neocaci, ca Luis... Sîrmanul Luis, cu ce grozav lucru 'l-am calumniat ieri!... Ș'apoi ce vis teribil

ostenele și mai larg teren pregătit-a virtuților Escelentei Tale. Ascultat-a voturile noastre și după voința clerului și a credincioșilor Te-a chemat spiritual sfânt arhiepiscop acestei binecuvântate arhiepiscopii și Cap provinciei bisericești greco-catolice de Alba-Iulia. Venit-ai, sunt aici cinci ani, cu iubire, cu pietate și cu dreptate între noi și ai aprins focul iubirii pe altarele inimilor noastre și ai produs în suflete liniște adâncă. Așa arhiepiscop se cădea nouă să avem, vrednic de memoria marilor sei antecesorilor.

Aduce apoi urări bunului Părinte, între aclamațiuni entusiaste.

Metropolitul mulțumește cu voce vibrantă. Sfătuiește tinerimea să țină cu sfințenie la școalele acestea, să asculte de sfaturile și învățăturile ce li se dau de învățătorilor lor, să-și formeze caractere tari, cari să poată rezista cu succes ori-cărei ispite și sub ori-ce împrejurări și termină acclamând pe Maiestatea Sa Imperială și Regele Francisc Iosif și Sfinția Sa Papa Leo XIII.

Corul a cântat un imn ocașional; iubilantul s'a retras între aclamațiuni, și în curând în mijlocul pieței lui „Inocențiu Micu” din Blaj, torțele depuse ca o ardere de tot luminează întru întunec.

Ziua iubilară.

Ziua iubilară s'a sărbătorit în toate bisericile gr.-cat. în Blaj au sosit mulțime de adrese. Între oasepeții Blajului din acest prilej a fost și episcopul Dr. Radu, care deasemenea a dispus prin circular cum să se sărbătorească marea zi în fiecare biserică a diocesei sale.

Din Șimleu ni-se trimite textul adresei de omaj ce a fost trimisă Esc. Sale Metropolitului, acoperită de foarte multe iscălituri a fruntașilor din Sălagiu.

Dela Cluj.

Ni-se scrie: Tinerimea universitară română din loc a ținut azi, la 11 Febr. n. o sădiniță festivă din incidentul desvélirei și așezării portretului marelui binefăcător Ioana Bădă.

La orele 11, după terminarea serviciului divin s'a adunat tinerimea într-un număr considerabil în sala casei române, unde în fața unui public numeros dl Ioan Moga, prin o vorbire frumoasă a deschis sădinița, cetind totodată și comitiva dlui Dr. Amos Francu, prin care predă portretul tinerimei universitare rom. din loc.

Esecutând după aceea corul tinerimei sub conducerea dlui Iustin Cl. Juga o cântare ocașională, domnul Ioan Scurtu prin o vorbire avântată arată importanța, ce o are pentru tinerime, portretul celei mai mari binefăcătoare.

Frumoasă sărbătoare fu încheiată prin esecutarea cântărei „Cu sfinții odihnește” din partea corului tinerimei.

„Arion”.

Gustav Augustini.

Sub impresia dureroasei știri primite alături luaserăm notiță despre moartea lui G. Augustini, întâmplată între împrejurări atât de tragice. G. Augustini era bine cunoscut și în cercurile sibieni, fiind aproape opt ani de zile colaborator la „Tribuna”. Om bun și devotat carierei sale, era iubit mult de colegii săi, cu toate că boala de nervi îl făcea uneori brusc și respingător. Aceasta însă nu împedea pe cunoscuții săi a-l stimula și prețui mult, știind prea bine, că în fond „Slovacl nostru” e rară bunătațe de om. G. Augustini era gazetar vechi între noi. Părăsindu-și catedra de profesor de fizică la gimnaziul din T. St. Martin, — din cauze naționale, a trecut în România, muncind 10 ani la „Universul”. De acolo a venit în Sibiu la „Tribuna”, de unde în anul 1897 a trecut la „Tribuna Poporului”. Acolo lipsește și misiunea (provenită din cauze bine cunoscute, dar neafirmătoare de el) agravându-și tot mai mult morbul de nervi, — acesta împreună cu alte neplăceri îl puse în mână arma ucigașă, care atât de tragic sfârșit făcu sbuciumatei sale vieți.

Gustav Augustini, Slovac de naștere și de sentimente, pentru a lucra cu mai mult succes întru realizarea ideii sale predilecte: alianța naționalităților în contra opresiunii maghiare, a studiat limba acestora și s'a făcut gazetar român. (Înțelegea 8 limbi bune Slovac). Epoca cea mai agitată, dar totodată și cea mai rodnică a activității sale cade pe timpul procesului Memorandumului, el fiind informatorul tuturor ziarelor slave; asemenea și pe timpul congresului naționalităților (Români, Slovaci, Sârbi) ținut în Budapesta în 1895, căutând și după aceea să susțină legăturile între aceste trei naționalități aliate.

În general G. Augustini era ade-vărat tip de ziarist. Toate momentele luptei îl agitău până la extrem; succe-

sele îl estasiu, eșecurile și chiar și micile buclucuri, cari mai ales în munca de gazetar obvin foarte ușor, îl deprima uneori până la desperare. Nervositatea aceasta, provenită tocmai din munca mistuitoare a gazetăriei i-s'a potențat din an în an, din zi în zi, și mai adăugându-se la ea amarul miseriei, tovarășă a carierei de gazetar român, l-a apropiat tot mai mult de momentul catastrofei.

Marți dimineața G. Augustini merse la birou, în redacția „Tribunei Poporului”. Fără a petrece mult acolo, s'a dus acasă și s'a împușcat în gură. Moartea i-a fost instantanee.

Astfel se sfârși viața acestui suflător bun, întru luptă cu idealuri mari și cuget curat, dar căzută din decepție în decepție până-ce prin moarte silnică puse capăt tuturor miseriilor și sbuciumărilor sale.

Acum și-a ajuns liniștea și fericirea pe ceaaltă lume, căci în cea de aici... prea mult a suferit.

(Un fost coleg).

Cronica zilei.

Sibiu, 15 Februarie n. 1900.

Memento. 18 Februarie: Inst. de credit „Steaua” din Petrovasello, adunare generală. — Petrecerea meseriașilor români din Turda.

20 Februarie: Concurs de medic cercual în Voivodina (pretura Vârșet).

22 Februarie: Licit. pentru esarândarea casei de cărmă și prăvălie în Boia.

24 Februarie: „Arieșana”, adun. gen. în Turda. — „Concordia”, inst. de credit, adunare generală în Uzdin-Ozora. — Bal în Băița (Zarand) în fav. fondului școlar. — Concert în Orăștie.

Numiri. Dr. Francisc Székely, jude la Curie, e numit *procuror suprem* în Budapesta, ear Dr. Béla Katona, substitutul de procuror suprem, e numit substitut de procuror al Coroanei.

Fapte creștinești. Credincioșii Ioan Cămpian bătrân și Nistor Șandor din Seplac au procurat pentru biserică gr.-cat. de acolo o Evanghelie în preț de 25 coroane.

Hymen. Aureliu Barbu, notar în Lacrăm, își va sârba cununia cu d-șoara Aurelia Pop din Cănuș-mare la 18 Februarie n., în biserică din Cănuș.

Concurs. Comitetul central al „Reuniunii învățătorilor gr.-cat. din jurul Gherlei” e scrie concurs pentru elaborarea următoarelor teme de disertațiune:

1. „Încât s'ar pute delătura prin lăptirea cunoștințelor naturale credința deșăartă și superstițiunile din popor?”
2. „Să se arete importanța studiului religiei în școala populară.”
3. „Întru-cât poate să influențeze exemplul preotului și al învățătorului asupra poporului nostru la purtarea unei economii raționale?”

Premiul pentru fiecare temă este o sumă de 10 coroane din cassa Reuniunii.

Estensiunea operativului are să fie 3-4 coale format cuart. Terminul lucrării Dumineca Tomei 1900, pe când operativul e de a se subternea la subscrisul comitet central dimpreună cu epistola sigilată pe care va fi scrisă devisa concurentului, eară în lăuntru sub sigil numele aceluia.

La premiile aceste pot concurge numai învățători actuali din cercul Reuniunii.

Dela comitetul central al „Reuniunii învățătorilor gr.-cat. din jurul Gherlei”.

Gherla, 12 Februarie st. n. 1900.

Ioan Paptu, **Dionisiu Vajda,**
președinte. secretar.

Coroane eterne. Dna Lucia V. Bologa din Bravov a dăruit mesei studenților dela școalele române din Bravov 20 cor. în amintirea vărului ei Virgil Popea.

Falsificatori de vin în Vârșet. Ministrul de interne a osândit pe Höscht Frideric, proprietarul firmei I. Guttman din Vârșet la 200 fl. pedeapsă în bani și 15 zile închisoare eventuale alți 150 fl. pentru falsificare de vin. Totodată a hotărât confiscarea și nimicirea celor 122 hectolitri de vin, care nici spre scopuri industriale nu e bun.

Bancă maghiară în lichidație. Banca din Budapesta, numită „Fővárosi bank, részvénytársaság” în adunarea generală ținută alături a hotărât lichidarea. Acțiunile băncii se răscumpără cu 70 florini.

Insolvența unei fabrici de bere. Fabrica de bere a lui Löwy Ignat din Peczszöllös (lângă Oradea-mare) a cerut dela creditori moratoriile spre a-și regula afacerile financiare. Pasivale se urcă la circa 400.000 coroane. E interesată în cridă banca „Union” din Viena și „Pesti Magyar Kereskedelmi Bank” din Budapesta.

Esport de iepuri în Franția. Guvernul francez a cerut iepuri din Ungaria pentru regenerarea soiului de iepuri din Franția. S'au făcut mari vânțatoare de iepuri pe domeniul lui Gerliczy din Deszk, a lui Apponyi în comitatul Nyitra din al prințesei San Marco din Cănuș-nemțesc, fiind prinși de vii aproape 6000 de iepuri, mai ales iepuroaice, spre a fi trimiși în Franția.

Greva din Boemia decurge încă. În districtul montan Ostrau-Karvin 90% din numărul lucrătorilor nu luă. În tarna Eugen din Peterswald alături-ierii au intrat în lucru numai 7% din numărul lucrătorilor.

Dar bisericesc. Domnul notar cercual Ioan Todor din comuna Dileul-român a cumpărat pentru biserică noastră gr.-cat. o Evanghelie cu litere latine, în preț de 26 coroane. Pentru această faptă marimioasă și nobilă subscrisul pe această cale îi aduc mulțumită în numele tuturor credincioșilor din sus menționate comună. Dileul-român, la 11 Februarie 1900. Teodor Pitea, docent ambulant.

Însoțirea de credit sătească sistem „Raiffeisen” din Cut, precum aflăm „și a înaintat statutele la tribunalul regesc din Alba-Iulia, spre luare la cunoștință și spre a înregistra firma. Actele însoțirii s'au lucrat după formulele primite dela comitetul central al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiuului”. La însoțire s'au înscris peste 100 cuteni și este speranță că nu va rămâne o singură gazdă de dai Doamne, care să nu se înscrie.

O nouă panamă în Arad. La oficiul de vamă și sărărie din Arad s'a dat de urmele unei mari defraudări. S'a constatat până acum o defraudare de 35.374 chlg. de sare și 1109 saci.

Păzitorul siguranței publice. Zilele trecute a fost prins în Făgăraș un anume Stefan Weber, fost caporal de gendarmi și în urmă polițist în Sibiu. Durnise la un Sas în Cisnădie și și uitase în fân straița cu multime de obiecte furate. (Între altele 82 oroloage erau în straiță). Astfel a fost urmărit apoi și prins în Făgăraș, unde a mărturisit, că el a ucis pe fata lui Cioran din Rășinari (înainte cu vre-o 12 ani, când era caporal de gendarmi) și tot el a comis și omorul din strada Schevis (înainte cu vre-o 3 ani, când era polițist).

Viscol și grindină. În Hatzfeld a bătut zilele trecute grindină împreună cu puternice fulgere și tunete. Tempestatea a durat aproape 1 oră.

Sinușigaș de 14 ani. Învățăcelul lăcătar Francisc Bito din Timișoara și-a pus biț în grumazi spre a se sinucide, fiindcă nu-i plăcea meseria de lăcătar. Fiind observat de o servitoare, a fost luat în îngrijire medicală și readus la viață.

VIAȚA SOCIALĂ.

(Din Șomcuta.)

Petrecerea aranjată de noi la 4 l. c. a reușit destul de bine, atât în privința morală cât și materială. S'a observat în general și de astă-dată lipsa unei sale mai spațioase pentru astfel de petreceri. Asemenea s'a observat ne-participarea la petrecere a „bocotănilor” din senatul bis. și școl. atât cu prezență, cât și cu punga. Noi însă le punem toate la răvaș, mai ales ale celor cu gura mare, atât inteligență cât și popor și gândesc că va veni odată și timpul când vom vedea cine sunt oamenii faptelor și cine ai vorbelor goale. Armonia cea bună și animositatea s'a observat până în dalba ziua; mai elatant însă s'a văzut aceasta la cina comună, la care dl preot Ioan Sârbu, în mod-i îndatnat ce te gădălește plăcut până la inimă, a ridicat în susflăierea la culme prin frumoasele și mădușele d-sale toaste. Deasemenea a plăcut mult toastele dlor: Bocănczy, prim. opidan, Dr. Victor Nilvan, Stefan Pop, inv. ș. a. De însemnat că am avut oaspeți și din satele vecine Varaiu, Gaura, Hideaga și Posta. Din cauza dragăului de dans, cu coriști plugari abia am putut cânta piesele: Chiorana, Lelișoara și Fost-ai lele...

Din intratele de 90 fl. 79 cr. s'a spesat 44 fl. 98 cr., rămânând un venit curat de 45 fl. 81 cr. jumătate pentru fondul reun. și jumătate pentru școala conf. română. În suma speselor e m. dusă și suma de 6 fl. 12 cr. cu care s'au remunerat coriștii.

Au suprasolvit următorii: Dr. Victor Mare, adv. 1 fl.; Ioan Szabo din Vismort 50 cr.; Vasiliu Muntean, inv. 1 fl. 60 cr.; Iosif Frinc, comere. 50 cr.; Alex. Cosmuța 15 cr.; Ioan Sârbu, preot 50 cr.; Simeon Buda, inv. 30 cr.; Gavril Micul 50 cr.; Atanasu Mathé 30 cr.; familia Nilvan 2 fl.; Moisa H. 50 cr.; Weber sen 30 cr.; Szappanyos, subjude reg. 50 cr. Bocănczy, prim. com. 50 cr.; subscrisul 50 cr.

*) Rog cu tot respectul on. Red. a ziarelor noastre naționale, să binevoiască a reproduce în preluțele lor coloane această dare de seamă resp. „apel” al nostru.

Mulțumind tuturor pentru participare, încurajare și sprigin, îmi iau permisiune a apela la marimiositatea on. public român, în favorul bibliotecii noastre, rugându-i a ne dona cu opuri, ziare și ori-ce fel de scrieri, căci dorul de cetire la poporul din acest centru și jurul Șomcutei e cu mult mai mare decât mijloacele de cari dispunem pentru augmentarea unei bibliotecii după receririle noastre.

Șomcuta-mare (N-Somkut), 10 Februarie 1900.

Ilie Pop,

inv. pens și cond. corului de plugari.

Din Șeitin. În 28 Ianuarie st. n. s'a dat concertul corului vocal a sf. bisericii gr.-cat. din Șeitin (com. Cănuș) sub conducerea dlui cantor-învățător Alesandru Chira. Deși a fost un temp. nefavorabil, totuși atât în privința morală cât și în cea materială — concertul a reușit splendid. Toate punctele de concert fură esecutate precis și cu în-suflețire peste toată așteptarea și a satisfăcut pretenșiunilor celor mai înalte, încât publicul a dorit mai toate piesele să le repețească.

Acest concert a fost deja al doilea ce l-a aranjat dl Chira cu corul seu înființat abia de un an. — Enorme oboseli și jertfe i-a constat bravului Chira în decurs abia de un an a instrua un cor pentru toate cântările a sf. liturgii și pentru piese de 2 concerturi, unul dat la 12 Febr. 1899 și unul acum. Aceste fatigii nu se pot îndestula aprecia, căci din 66 țărani simpli cari nici-când au văzut notă, — e o adevărată artă a forma un cor așa precis, cum e corul dînsului.

Ce se atinge de partea materială a concertului au încurs 204 cor. 60 bani. Spesele 124 cor. 52 bani, venitul curat: 80 coroane 08 bani, care sumă s'a destinat pentru cumpărarea unui fisharmoniu pentru cor.

ECONOMIE.

Pentru economii noastre.

— Mașină de sămănat. —

Vestim pe economii noastre din comunele de pe teritoriul comitatului nostru, unde până acum nu se folosește mașina de sămănat, că subsemnatul comitet central este aplicat a da în mod gratuit spre folosire mașina de sămănat.

Cei-ce doresc să folosească această mașină să se adreseze subscrisului comitet cu posibilă grăbire.

Mașina se ia în primire în Sibiu și are să fie transportată la fața locului și înderăt pe cheltuiala proprietarului ce o cere și care are să garanteze pentru înapoierea mașinei în timpul hotărât de comitet și în stare bună. În cerere să se arete și timpul, de când și până când voește să o folosească.

Dacă în comun, unde se va duce mașina, nu se află om priceput la cărmuirea mașinei, comitetul își rezervă a angaja de aici un om priceput și pe cheltuiala celui-ce o cere.

Ar fi de dorit, ca fruntașii din comunele interesate să iee înțelegere în această afacere și cererile să se facă într-una pentru mai mulți proprietari.

Sibiu, 3/15 Februarie 1900.

Comitetul central al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu”.

Dem. Comșa, **Vic. Tordășianu,**
president. secretar.

Din public. *)

Reuniunea învățătorilor români dela școalele popor. contes. ortodoxe din protopopiatele aradane I—VII.

Apel.

Cătră toți P. T. domni autori de opuri literare și științifice și cătră toți iubitorii de cultură și progres.

Marele Archimede a esclamat odinioară: „Da mihi ubi consistam, et terram dimovebo”. Noi zicem astăzi: „Dați școalele române confesionale toate cele de lipsă, și aceasta va reforma societatea românească”!

Petrușii de importanță, ce o poate avea școala confesională română asupra neamului nostru, învățătorii ortodoci români din șapte protopopiate ale de Dumnezeu scutite diocese a Aradului au format o reuniune, în care tot membrul să afle cele necesare pentru progresarea sa culturală, în scopul, ca de aci să se reverse asupra poporului român binecuvântările fericirii omenești.

Neajunsurile materiale însă ne fac pedeci întru realizarea nobililor noastre intențiuni. De aceea îndrăznim și acum a încomoda, sau poate chiar a molesta generoasa și nobila noastră inteligență, cu rugarea umilită, să binevoiască a

*) Pentru cele cuprinse în rubrica acasta redacțiunea nu este responsabilă.

дона pe seama bibliotecii noastre câte un exemplar din scrierile lor valoroase și alte opuri de valoare, sau doară în-sași valoarea cutărui op, carele apoi noi îl vom recivra în favorul bibliotecii, din care membrii duiosi de cunoștințe nouă, să-și poată stimpă tot mai mult laudabilul strămur.

Ori-ce donațiune în favorul bibliotecii, rugăm a se trimite la adresa subscrisului președinte și despre toate vom răspunde prin raționiu și mulțumită publică.

Arad, din ședința comitetului central ținută la 4 Ian. n. 1900.

Prof. Teodor Ceontea,
președinte.

Iosif Moldovan,
secretar prim.

Mulțumită publică.

Adânc mișcat de număroasele semne de simpatie dovedite prin condolențe trimise din prilejul crudei lovituri îndurate prin pierderea fiului meu mult iubit, și în doliul profund pentru această pierdere neînd capabil a mulțumii special tuturor cari au grăbit să-mi aline durerea sufletească, îi rog să primească pe această cale sincerile mele mulțumite.

Sibiu, la 15 Februarie n. 1900.

Petru Piposiu,
jude de tablă în pens.

Mulțumită.

Tinerii meseriași români din Abrudsat și anume d-nii: Traian Deoanca, Ioan Lepedean, Dionisiu Deoanca, Dumitru Coroi și Ioan Deoanca, și d-șoarele: Ana Deoanca, Mariți Faur, Amalia Ciura și Eugenia Teleguș, au jucat a doua zi de Crăciun a. c. piesele teatrale: „Pea-tra din casă” și „Florin și Florica” de V. Alesandru. Ambele piese au fost jucate tare bine, au fost aplaudați de repețite-ori de cătră public. Venitul curat în sumă de 100 coroane s'a predat și primit la cassa bisericii gr.-cat. din loc. Deci în numele comitetului parochial subscrisul prin aceasta vin a le aduce cea mai călduroasă mulțumită bravilor nostri tineri și domnișoare, cari ca coriști și în sf. biserică ne-au delectat cu cântările lor armonioase.

Abrud, 29 Ianuarie 1900.

Alesandru Ciura,
paroch.

La

Abonament lunar

pentru

Februarie st. vechiu

invită

Administrația ziarului „TRIBUNA”.

MAI NOU.

DUPĂ PROCES

— Raport telegrafic. —

Deva, 15 Febr. n.

Ieri la Tebea prânz și manifestații mari în favorul celor trei condamnați. Entusiasmul la culme. Buchete de flori au fost împărțite bravilor tineri, aclamați viu din partea publicului ce era compus din domni, doamne și popor. Mormântul dela Tebea a fost păzit ziua întreagă de mulți gendarmi. Asemenea și drumul Tebea-Brad. La mormânt asemenea festivitate impunătoare. Dl Hossu Longin, energic apărător a rostit un Tatăl nostru. S'au depus flori pe mormânt. Trăsura condamnaților urmărită de patru gendarmi. La Brad primire entusiastă. La Hotel Central întrunire. Ovațiuni și buchete de flori.

Correspondentul.

Sosiți în Sibiu.

La 15 Februarie n. 1900.

Hotel „Imperatul Romanilor”: Goncez, consilier reg din Cluj; Ittu, forestier sup. din Siliște; Foramitti, director din Mediaș; Mühlstein din Praga, Novak din Trieste, Keiser, Fiedler, din Berlin, Vary din Oradea-mare, Lövi, Sándor, Silberstein, Brunn, Gut, din Viena Fischer, Pusztosi, Goldstein, Sohar, Moskovits, din Budapesta, comercianți.

Hotel „Neurivier”: D-na Oniza, privată dila Lupșa; Sift, notar din Boleaciu; Herzog din Budapesta, Hartmann cu soția din Arad, comercianți.

Hotel „Meltzer”: Gontele Szentkeresty din Bun; Wener, inginer, Fransois, monteur, Hanju, proprietar, din Rîmnic; Orăsan, preot din Sânt-Iacob.

Hotel „Habermann”: Werner, comerciant din Rîmnic; d-na Steiner, Gisello Steiner, din Graz, musicante.

Pentru redacție și editură responsabil: Andreiu Baites. Proprietar: Pentru „Tipografia”, societate pe acțiuni: Iosif Marschall.

